

news letter

Řekněme NE
Lisabonské smlouvě

Jiří Oberfalzer:
Řekněme NE
Lisabonské smlouvě

Václav Klaus:
Lisabonská smlouva
– manuál pro
začátečníky

Jiří Pospíšil:
Lisabonskou
smlouvu si
nezasloužíme

Michal Petřík: Náš
lisabonský problém

Rozhovor –
Jiří Brodský: Na
Lisabonské smlouvě
nic pozitivního není

Lukáš Petřík:
Proč odmítnout
Lisabonskou
smlouvu

Jiří Oberfalzer
senátor za ODS

V intelektuální debatě kolem současnosti i budoucnosti EU se často zmiňuje demokratický deficit. Jeho podstata je zejména v tom, že hlavní moc v EU nemají národní parlamenty, tedy na národní bázi volení reprezentanti, ale exekutivy a bruselská byrokracie. Nechci zabřednout do detailů fungování EU ani podrobně líčit, jak to chystané budoucí uspořádání bude dalším krokem od vůle evropského lidu k vůli politických a úřednických elit. Chtěl bych se však pozastavit nad procesem transformace EU.

Tři referenda

Jsem zásadním odpůrcem Lisabonské smlouvy, tedy jejího obsahu. Hodně o tom, jak funguje a má fungovat EU nám napoví právě okolností a postup schvalování Lisabonu. Lisabonské smlouvě předcházela Smlouva o ústavě pro Evropu (euroústava). Pokus prosadit ji ztroskotat na vůli francouzských a holandských voličů, jediných dvou zemí, kde se k euroústavě stihlo uspořádat referendum.

Bertolt Brecht kdesi napsal takový uštěpačný aforismus: „Lid není spokojen se svou vládou? Vyměňte lid!“ Evropská unie si počíná stejně. Státníci členských zemí namísto, aby vzali na vědomí, že takový dokument evropská veřejnost odmítá, a upustili od tohoto socialistického nad-

národního inženýrství, učinili z tohoto debaku tři pro současnou Evropu velmi typické závěry: krach této myšlenky nás nemůže odradit od jejího dalšího prosazování; není třeba hledat nový obsah, stačí najít jinou formu; abychom se vyhnuli dalšímu nezdaru, musíme eliminovat ten nejrizikovější faktor, který představuje hlas lidu.

I rozdělili tentýž dokument do dvou novel stávajících evropských smluv, a zamaskovali tak jeho téměř úplnou shodnost s původní euroústavou. Navíc se dohodli, že se bude ratifikovat parlamentní cestou. Lidem se nelíbí další krok k byrokratizaci Evropy? Tedy se ho neptejte!

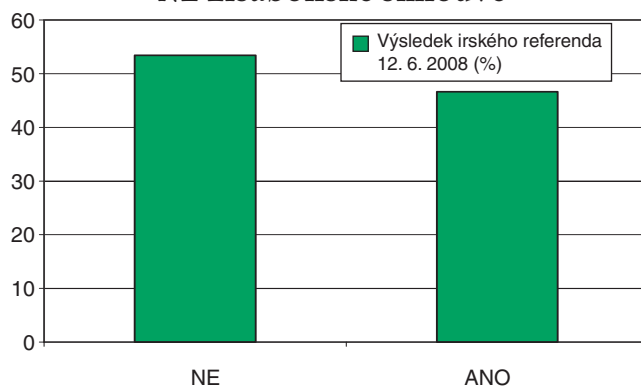
Jedinou výjimkou v ratifikaci představuje Irsko, protože irská ústava nedovoluje schvá-

lit mezinárodní smlouvu jinak než referendem. A hle! Jediný hlas lidu v pokusu o schválení nové „evropské ústavy“ z Lisabonu řekl NE. Na referenda je to tedy 3:0! Po neúspěšném referendu ve Francii a Holandsku se ozvaly hlasy, zda by nebylo dobré ústavu lépe vysvětlit a uspořádat nové referendum. Jacques Chirac tehdy rezolutně prohlásil: „Francouzský národ není hloupý, nepotřebuje na jednu otázku odpovídat dvakrát.“

Pokud však jde o Iry, je všechno trochu jinak. Irové dali jasnou odpověď, ale všichni se tváří, jako by se nic nestalo. Říkají jedním dechem, že na ně nesmíme vykonávat žádný nátlak, musíme je nechat, aby ten „problém“ vyřešili. Soudný člověk by řekl, že Lisabon skončil a že problém má EU. EU však vidí věci jinak, problém mají Irové. Irský národ je hrdý, nebudeme je tedy k ničemu nutit, ale dáme jim čas, ať vymyslí způsob, jak referendum opakovat. ▶

JARNÍ GRAF CEPU

NE Lisabonské smlouvě

Nátlak na Irsko

Možný způsob je například v garancích či závazcích EU, že Irové budou mít svého komisaře, že zůstanou vojensky neutrální a že v EU nebudou dále harmonizovány daně. Co to znamená? Musejí dostat výjimky z Lisabonské smlouvy. Komisaře nebude mít zaručeného žádná jiná členská země. Neutrality je trvalá výjimka ze společné obranně-bezpečnostní politiky. Záruku trvalého zachování soutěže v daňových systémech nikdo jiný nedostal.

Tyto tři irské podmínky znamenají, že se buď upraví znění Lisabonské smlouvy, což by ovšem vrátilo ratifikační proces na začátek, anebo Irsko dostane garance, které nebudou vtěleny do Lisabonu. Pouhá deklarace Irům nestačí. Co to tedy znamená? Je text Lisabonské smlouvy uzavřen, anebo se k ní mohou dělat jednostranné dodatky v době, kdy už je její původní znění ve 23 zemích ratifikováno?

Problémovost takového postupu si uvědomuje i evropská komise, a proto se vynořuje kreativní myšlenka. Dáme tyto irské klauzule do přístupové smlouvy s Chorvatskem. Ty budou všechny členské země ratifikovat, a tak potažmo akceptují i výjimky pro Irsko. Chytré řešení, kdo bude chtít bránit Chorvatům v přístupu k EU kvůli irskému komisaři?

S ratifikací nespěchat

Je to nicméně inspirace i pro nás. Pro ČR je například legislativní „příbal“ Lisabonské smlouvy v podobě Listiny základních práv a svobod, která je i není součástí smlouvy, přinejmenším znejišťující, když ne rovnou ohrožující. Jde zejména o otázky poválečného majetkoprávních uspořádání ve vztahu k sudetským Němcům. Naše Poslanecká sněmovna vyřešila tuto pochybnost po svém, přijala doprovodné usnesení, že nepřipouští retroaktivitu. Jak je asi takové usnesení právně závazné pro země, které již ratifikovaly před ním a nejspíš se ani o jeho existenci nedozvědí?!

Ve chvíli, kdy ČR ratifikuje, jsou všechna usnesení a proklamace k textu Lisabonské

smlouvy zcela irrelevantní a žádný evropský orgán ani stát ani skupina občanů a zejména soudy se jimi nemusí řídit. Ve chvíli, kdy definitivně ratifikujeme, nebude již možné uvažovat o žádných dodatcích.

Toto všechno jsou závažné důvody, proč s ratifikací Lisabonu nespěchat a proč ji ani nepodporovat. Počkejme, jak se EU zachová k Irsku, počkejme, co udělají Irové a co udělá pro jejich „poslušnost“ EU. A chtějme přinejmenším totéž. Na námitky, že se ocitneme v izolaci, když nebudeme ratifikovat, odpovídám: Podívejme se na Iry, nejsou v izolaci, Brusel s nimi jedná. Je to právě naopak, nejedná se s tím, kdo bezvýhradně souhlasí.

Jednoznačné NE

Ano, či ne Lisabonu? Z mého pohledu je odpověď jednoznačná: NE. Lisabonská smlouva snižuje váhu našeho hlasu, převádí desítky oblastí do režimu většinového hlasování a otevírá cestu pro budoucí přechod dalších kompetencí mimo autonomní rozhodování ČR. Ve chvíli, kdy ztrácíme možnost říci ne v tolika otázkách, ztrácíme v těchto věcech i svou suverenitu. Postoj Ústavního soudu, že v globálním světě je otázka suverenity relativní, mi věru nijak neodlehčil. Pakliže budeme muset dělat, co nechceme, co není pro nás výhodné, co nám ukládají druzí, už nebudeme svými pány a základ suverenity se rozplývá.

Ozývají se hlasy: ať nám raději vládou z Bruselu, vždyť to sami neumíme. Chápu, že je leckdo rozčarován z fungování naší politické scény, lidé vnímají Západ jako vyspělejší prostředí. Myšlenka, že odevzdáme vládu věcí svých do cizích rukou pro vlastní neschopnost, je pro mě ale nepřijatelná, a to mimo jiné proto, že jde o odevzdání „navždy“.

Kde se bere předpoklad, že se české prostředí a česká politika v příštích desetiletích nezakultivují? Po dvaceti letech samostatné republiky, šesti letech nacistické okupace, dvou letech diskutabilní poválečné demokracie,

dvaceti letech stalinistické totality a posléze 21 letech sovětské okupace přece máme právo leccos neumět, ale naopak nemáme právo rezignovat na pokrok, stabilizaci systému a prohloubení demokracie i morálky vlastními silami. I Masaryk žádal padesát let a to zvrát od mocnářství k první republice nebyl tak ostrý, jako je přechod od totalit a úplné státní ekonomiky k demokracii a volnému trhu.

Slyšíme také: my přece nejsme chytřejší než všichni ti ostatní, kteří to chtějí. Přeloženo: my nemáme právo být se svým názorem jediní. To je hluboký omyl! Tam, kde se žádá souhlas všech, má právo každý říci ano, ale úplně stejné právo říci ne. Vůbec nemůže rozhodovat, zda je poslední ze všech, nebo předposlední anebo první. Právo svobodně se vyslovit musí mít každý, i ten malý, i ten „služebně“ mladší.

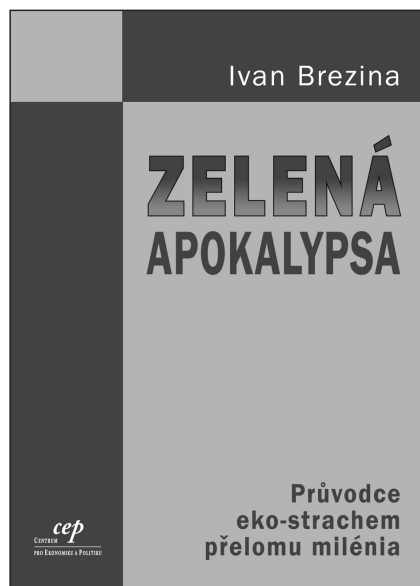
Říká se nám: ocitneme se na periferii, budeme kráceni na dotacích, v krizi nám nepomůžou, už se s námi nikdo ne-

bude bavit, budme raději pod Bruslem než pod Moskvou... Pokud by toto měla být pravda, tak už jen proto musím říci rezolutní NE! Pokud mi někdo vyhrožuje, dokud jsem ještě pánem svého osudu, co od něho mohu očekávat, až tím pánem bude on.

EU rozhodně neztroskotá, když Lisabonská smlouva padne. Bude dál fungovat stejně jako dosud. A mně se rozhodně nezdá, že by se jí málo dařilo v chrlení předpisů a norem, v oklešťování svobodného trhu regulacemi a kvótami, v ochraňování i protekcionismu všeho druhu.

Pokud neprojde změna dosavadních smluv, tak prostě budou platit ty současné. Podle nich jsme rovnoprávními členy tohoto společenství, a máme tedy také rovné právo se rozhodovat, zda chceme nebo nechceme současný stav měnit. Pakliže nesouhlasíte, znamená exkomunikaci, co mohu očekávat příště? A hlavně, jak si vysvětlit, že máme nějaké právo a nesmíme ho využít?!

NOVINKA

CEP nabízí knihu Ivana Breziny „Zelená apokalypsa“. Autor v ní poutavým a čtivým způsobem vyvrací řadu populárních mýtů o životním prostředí. Zabývá se změnou klimatu, energetikou, geneticky modifikovanými plodinami, globalizací, recyklací odpadu, ekoterorismem, národním parkem Šumava, nevládními ekologickými organizacemi, Stranou zelených a různými dalšími ekologickými tématy. Předmluvu ke knize napsal prezident Václav Klaus.

Cena: 200 Kč, 440 stran.

**objednávky na www.cep.cz,
tel. 222 814 666, e-mail: cep@cep.cz**

Lisabonská smlouva: manuál pro začátečníky

Václav Klaus

Jsem dnes a denně překvapován, kolik lidí se mne ptá, co je to ta Lisabonská smlouva. A kolik z nich přiznává, že by o ní neuměl říci ani pár jednoduchých slov svému dítěti či prarodičům. A všichni dodávají: tak nám to nějak jednoduše vysvětlete. Jednoduché to není, ale pokusím se to udělat.

1. Evropská unie (tedy EU, dříve Evropská společenství, ES, původně Evropské hospodářské společenství, EHS) je definována smlouvami uzavřenými mezi členskými státy. Jsou většinou pojmenovány podle místa, kde byly schváleny. Prvními byly v roce 1957 tzv. Římské smlouvy. Zatím poslední byla Smlouva z Nice z roku 2001.

2. Všechny smlouvy – s výjimkou té první – jsou rozvíjením a pozměňováním smluv předcházejících, nemají tedy smysl samy o sobě. Nelze jim ani porozumět, nemáme-li vedle sebe smlouvy ostatní. Každá smlouva znamená tu drobnou, tu zásadní posouvání evropského integračního procesu směrem k větší unifikaci a centralizaci a k oslabování pozic a pravomocí členských států.

3. Radikální novinkou měla být smlouva, která byla i jinak nazvána – Ústavní smlouva (či evropská ústava) z roku 2004. Za nás ji podepsal premiér Gross. Ta byla jiným dokumentem jak svým obsahem (obrovským počtem změn), tak i svou formou (byla uceleným textem, který nahrazoval všechny předcházející smlouvy). To vedlo – spolu s použitím slova Ústava v jejím textu i názvu – k tomu, že bylo pro její schválení v řadě zemí vyžadováno všelidové referendum. Výsledek známe: tato smlouva byla v roce 2005 zamítnuta referendy ve Francii a Holandsku.

4. V rámci německého předsednictví EU v první polovi-

ně roku 2007 se kancléřce Merkelové podařilo přesvědčit členské země (včetně České republiky, reprezentované premiérem Topolánkem), že „vadou“ Ústavní smlouvy byla pouze její *forma*, neboť Ústava byla napsána jako ucelený text. Díky

Každá smlouva znamená tu drobnou, tu zásadní posouvání evropského integračního procesu směrem k větší unifikaci a centralizaci a k oslabování pozic a pravomocí členských států.

tomu ji bylo možné číst a pochopit; a *několik příliš do očí bijících věcí*, které připomínaly, že se EU stává státem (vlajka, hymna, prezident, státní svátek, atd.) a přestává být mezistátní organizací.

Proto navrhla přepsat Ústavní smlouvu do úplně jiného textu, do formy dodatků ke stávajícím smlouvám. Tento postup byl schválen v červnu 2007 a protože byl text doděláván až v druhé polovině téhož roku v rámci portugalského předsednictví, dostal název Lisabonská smlouva.

Lisabonská smlouva stávající smlouvy mění od základu.

5. Tato „nová“ smlouva však není pouhým dílčím, a už vůbec ne malým dodatkem (nebo novelou) dosavadních smluv. Lisabonská smlouva stávající smlouvy mění od základu. Přesto bylo na úrovni politických elit dohodnuto, že se všechny země pokusí tuto smlouvu schválit v parlamentech (aby snad prostí občané v referendech smlouvu opět nezamítli). Smlouva byla navíc ve většině zemí schvalována

nesmírně rychle a je potvrzeno, že ji v některých zemích schválil parlament, aniž existoval její text v domácím jazyce. Výjimkou je Česká republika,

Lisabonská smlouva je ve své podstatě zamítnutou Ústavní smlouvou, ale všechno důležité v ní zůstalo.

kde jsou vůči této smlouvě silné politické námitky, což vedlo k tomu, že u nás – jako v jediné zemi EU – tato smlouva nebyla v parlamentu zatím nejen schválena, ale do této chvíle ani vážně projednávána. V parlamentech byla smlouva schválena i v Německu a Polsku, ale dosud ji nepodepsali oba prezidenti.

6. Specifikem je Irsko, kde podle irské ústavy o takovém dokumentu referendum musí být. To proběhlo v červnu 2008 a jeho výsledkem bylo NE. Protože podle dosavadních smluv o EU musí být

schvalování těchto dokumentů jednomyslné, zamítnutí v jedné zemi znamená celkové neschválení.

EU tedy dnes čeká na eventuální nové referendum v Irsku, výsledek projednávání v České republice, podpisy prezidentů Německa a Polska. Německý prezident čeká na stanovisko německého Ústavního soudu, polský prezident má své výhrady, ale hlavně to nechce být on, kdo Iry tlačí k novému hlasování.

7. Lisabonská smlouva je ve své podstatě zamítnutou Ústavní smlouvou, ale všechno důležité v ní zůstalo. Výslovně to potvrdil i hlavní vyjednávač původní Ústavní smlouvy, bývalý francouzský prezident Giscard d'Estaing: „Rozdíl mezi původní Ústavou a současnou Lisabonskou smlouvou je v přístupu spíše než v obsahu“ (*The Independent*, 30. 10. 2007).

8. Jaké jsou hlavní změny, které tato smlouva přináší ve

Euromedia nabízí zásadní texty prezidenta Václava Klause k Lisabonské smlouvě. V české části je odpověď prezidenta republiky Ústavnímu soudu ohledně Lisabonské smlouvy ze dne 3. června 2008 a vystoupení prezidenta na jednání Ústavního soudu o Lisabonské smlouvě ze dne 25. listopadu 2008. Jako příloha je uvedena předmluva k publikaci Centra pro ekonomiku a politiku Řekneme své ano nebo ne Evropské ústavě, ve které prezident republiky shrnuje své postoje k tzv. euroústavě, ve které prezident republiky shrnuje své postoje k tzv. euroústavě. Cizojazyčná část obsahuje anglický překlad odpovědi prezidenta republiky Ústavnímu soudu ohledně Lisabonské smlouvy ze dne 3. června 2008 a rovněž anglický, francouzský a německý překlad vystoupení prezidenta republiky na jednání Ústavního soudu o Lisabonské smlouvě ze dne 25. listopadu 2008.

srovnání s dosavadním stavem?

a) Lisabonská smlouva ve velkém rozsahu přesouvá pravomoci z jednotlivých členských zemí do „Bruselu“, neboli na orgány EU. Jedná se i o velice citlivé oblasti sociální politiky, energetiky, nepřímých daní, justice, bezpečnosti, vojenských otázek, zahraniční politiky, atd. (vznikne např. i evropská policie, která bude smět zasahovat na území všech členských států).

b) Smlouva zavádí pravomoci, jako by šlo o stát federálního typu (aniž by ale obsahovala pojistky typické pro ústavy federálních států – není tam ani to, co bylo v Ústavě federálního Československa do 31. prosince 1992). Zavádí kategorii výlučných pravomocí Unie, které jsou pravomocím členských zemí nadřazeny. Bylo-li

dosud základní charakteristikou „sdílení pravomocí“, neboli sdílení suverenity, místo toho vzniká suverenita „evropská“. Dále se zavádí tzv. podpůrná pravomoc Unie, která dovoluje EU zasahovat do oblastí, jako je „ochrana a zlepšování lidského zdraví, průmysl, kultura, cestovní ruch, všeobecné vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež, sport, civilní ochrana...“. EU tak bude moci zasahovat členským státům v podstatě do všeho. To je zesíleno i tím, že Lisabonská smlouva vůbec nezmiňuje žádné „výlučné pravomoci“ členských států, tedy výčet oblastí, do kterých by EU v žádném případě nesměla zasahovat.

c) Smlouva ve více než padesáti oblastech zavádí většinové hlasování, ač tam dosud bylo nutné rozhodovat jednomyslně. Členské státy tak ztrácí jeden z atributů své svr-

chovanosti (možnost zamezit iniciativě, kterou si nepřejí).

d) Je zavedena právní subjektivita EU, což je velmi blízké vzniku nového státu.

e) Snižuje se hlasovací váha menších zemí, včetně České republiky, a posiluje se hlasovací váha větších zemí. Potlačuje se princip rovnosti států, větší význam dostává počet občanů. Proto se váha německého hlasu zhruba zdvojnásobí, zatímco váha našeho hlasu se naopak dvakrát sníží.

f) Tzv. přechodová klauzule umožňuje, aby sama Evropská rada (27 hlav států či vlád) přijala rozhodnutí, že je možné rozhodovat většinou, i když jde o oblast jednomyslného rozhodování.

g) Smlouva zahrnuje velmi široce pojatou Listinu základních práv EU. Ta bude mít stejnou sílu jako sama Lisabonská smlouva a bude si proto nárokovat i přednost

před ústavami jednotlivých členských zemí včetně naší.

9. Lisabonská smlouva je krokem zpět k odmítnuté Evropské ústavě. Je dokumentem, který představuje výrazný posun od Evropy států k Evropě jednoho evropského státu. Znamená přesun od dobrovolné a stále znovu a znovu domlouváné a potvrzované spolupráce evropských států v tisících konkrétních záležitostech k jednou pro vždy platné dominanci orgánů a institucí unijních nad orgány a institucemi jednotlivých členských států. Vede k prohlubování demokratického deficitu.

10. Parlament České republiky má o všech těchto věcech dosud právo rozhodnout. Pokud bude platit Lisabonská smlouva, přestane tato možnost existovat.

MF Dnes, 27. prosince 2008

Lisabonskou smlouvu si nezasloužíme

Jiří Pospíšil
senátor za ODS

Když jsme kdysi klopýtali tím tmavým tunelem reálného socialismu, představovali jsme si ty světlé široké otevřené prostory bez zbytečných přikázaných směrů, které nás čekají, až vyjdeme na světlo. Konec tunelu se blížil, bylo stále světleji a my se těšili. Když jsme se konečně dostali ven, vyrazili jsme s novým nadšením dopředu a ani nám nedošlo, že jsme stále na kolejích. Byli jsme také oslněni tím jasnem. A zatímco jsme klopýtali, tak jsme si neuvědomili, že nás ten socialismus předběhl.

Nyní je sice více světla, vidíme dál, ale vidíme, že nás svírají mantinely závazných doporučení, direktiv, nařízení, kvót a regulací snad ještě více, než tomu bylo předtím. Klopýtali jsme za svobodou a došli jsme do společnosti povinného souhlasu. Kdo ne-

vsloví souhlas, je vyhlášen za člověka, který chce přivést svou zemi do izolace, vyřadit z hlavního proudu, odstavit na vedlejší kolej.

Ti, kteří tím vyhrožují, vždy mluví o jediném, předem vymezeném směru, o předem sevřených březích, o nakladených kolejích. Představa volného prostoru mezi jednotlivými toky, mezi jednotlivými a jistě se i sbíhajícími kolejemi a seřazovacími nádražními je jim nedostupná. Asi mají hrůzu z lidí jdoucích po louce, lesem, chvíli po cestě, chvíli mimo ni, lidí pohybujících se, jak se jim zachce. Lidí, co umějí využít kolejí a cest, ale kteří si směr a cíl určují sami.

Mám svou vlast rád a líbí se mi i v Evropě. To, že jsem na denním světle, nemám za důvod nadšeného souhlasu s tím, co konečně vidím.

Svobodná společnost se nedá vybudovat pomocí příkazů, zákazů, regulací, kvót a omezení pohybu služeb, zboží, kapitálu, lidí a myšlenek.

Kde se vzal model této hierarchické představy Evropy železničářů, případně plavců v proudu? Je to víra náboženská, je to víra socialistická. Organizační prvky této představy Evropy odpovídají jak organizační struktuře církve katolické (komise je kurie, rada je biskupská konference, Evropský parlament staršovstvem, kde každý promluví o lokálních trápeních a pak vysloví souhlas a podporu závěrů). Všichni mají hrůzu říci ne. Hrůzu ze zatracení. Agentury jako mnišské řády, dotace jako nástroj stavění oslavných katedrál.

Ale úplně stejně je souhlas jediným možným vyslovitelným názorem i v organizacích socialistických. A to náboženství není. Je to sice víra, ale víra v organizaci. Je to víra, že lidé musí být řízeni a to jednotně a organizovaným aparátem. Je to víra v to, že úřadováním se dá dojít blaženosti a rozvoje

všech. A obráceně, nedaří-li se něco, tak to bylo špatně zúřadováno, špatně administrováno a nedůsledně kontrolováno.

Otázka: „A není to celé blbost?“, do tohoto systému nepatří. Tento systém je založen na tom, že když to nejde kladivem, je třeba vzít větší kladivo. A otázka: „A je to vůbec dobré dělat?“, už vůbec ne. Já jsem si takovou otázku položil a odpovídám: „Ano, je to celé blbost, já ani má vlast, ani celá Evropa si něco tak byrokraticky hloupého nezasloužíme.“ Evropa Lisabonské smlouvy je blbá a dělá z celých národů blbce. Proto jsem proti této smlouvě.

A vyzkoušel jsem si, že nic nerozčílí lidi víry v organizační hierarchickou zúřadovanou budoucnost víc, než když jim řeknete, že to celé je blbost (a navíc filozofickým základem korporativisticko-fašistická). Ale to by bylo na jiný článek. A tam by šlo navíc doložit, že to po dlouhém trápení bude úplně nanic, jen škody a zaostalost Evropy zůstanou.

Náš lisabonský problém

Michal Petřík
poradce prezidenta republiky

Vaše slovo bud', ano, ano – ne, ne'; co je nad to, je ze zlého.
(Matouš 5,37)

Ačkoliv se od 13. prosince 2007, kdy byla v Lisabonu podepsána tehdejšími premiérem Topolánkem smlouva nahrazující odmítnutou Smlouvu o ústavě pro Evropu, řeklo o tzv. Lisabonské smlouvě mnohé, stále se v diskusích mísí méně podstatné argumenty s těmi zásadními, a to jak v meritorní rozpravě o textu této mezinárodní smlouvy, tak v procesních diskusích o způsobu jejího (ne) přijímání.

Nepřehledná smlouva

Argumentace těch, kteří podporují vyjádření souhlasu

k ratifikaci Lisabonské smlouvy, se obvykle neobejde bez toho, aby bylo zdůrazněno, že věc jistě není jednoduchá, protože smlouva má až několik stovek stran, je složitá, svou formou novelizuje (a přejmenovává) dvě nejpodstatnější zakládající smlouvy ES, je psána složitým právním jazykem, využívá terminologii komunitárního práva a podobně.

Jestliže se tedy někdo chce odvažovat s přijetím Lisabonské smlouvy nesouhlasit či dokonce požaduje, aby tato smlouva v České republice ratifikována nebyla, měl by

nejlépe vystudovat evropské právo a vyčlenit si několik dnů či týdnů dovolené na studium této smlouvy. Všichni ostatní se pak raději nemají ke smlouvě vyjadřovat vůbec a měli by souhlasit s tím, co jim vysvětlí ti, kteří jí rozumějí.

Z nich pak není povolanejších než těch, kteří její text pomáhali tvořit, tedy různých úředníků institucí EU, národních vyjednávačů a podobně. Pak ale skutečně není obtížné nahlédnout, k jakým závěrům a doporučením takoví experti dospějí.

Na adresu Lisabonské smlouvy tak dnes nejčastěji slyšíme: inu, smlouva je složitá, je příliš dlouhá, je nepřehledná, není to vůbec srozumitelný dokument a také má spoustu špatností. Ostatně jako každé lidské dílo – to je přece jasné. Ale s problémy tohoto typu je evropská integrace spojená přece již od okamžiku svého

vzniku, ale vždy si evropská myšlenka našla svou cestu vpřed, problémy překonala, integrační proces pokračoval vpřed a nebojte se, i tuto smlouvu nakonec všechny země schválí, i když mnozí tak budou činit s krvácejícími srdcem a se skřípějícími zuby.

Říkají to a k souhlasu s Lisabonskou smlouvou vyzývají titíž, kteří upozorňují na to, že jde o smlouvu komplikovanou a ne každý jí porozumí. Jsou to ale přece oni sami, kdo ji sotva četl, kdo jen stěží přemýšlel o novinkách, které tato smlouva zavádí a kdo zvažoval zcela reálná úskalí, která tato smlouva přináší a vyvažoval je údajnými výhodami, které Lisabonská smlouva slibuje přinést.

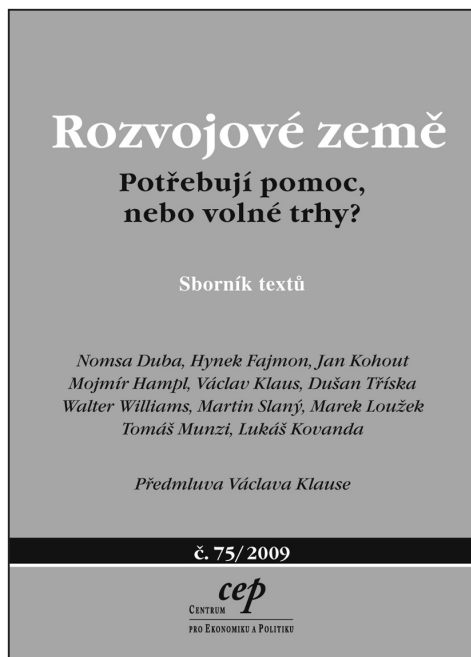
Podporují-li li zcela zásadní odmítnutí Lisabonské smlouvy v rámci vyjadřování či nevyjadřování souhlasu s touto smlouvou v Parlamentu České

NABÍZÍME

CEP nabízí knihu **Michala Petříka „Evropa ve slepé uličce“** s podtitulem „Lisabonská smlouva a politická unifikace“. Kniha analyzuje základní pojmy evropské integrace a rozebírá vývoj k politické unii. Zkoumá pilíře Lisabonské smlouvy a další změny zaváděné Lisabonskou smlouvou. Přináší případové studie Unie mezi Laekenem a Lisabonem. Předmluvu ke knize napsal prezident **Václav Klaus**.

Cena: 70 Kč, 118 stran.

CEP nabízí sborník č. 75/2009 „Rozvojové země – potřebují pomoc, nebo volné trhy?“, do něhož přispěli **Nomsa Duba, Hynek Fajmon, Jan Kohout, Mojmír Hampl, Václav Klaus, Dušan Tříška, Walter Williams, Martin Slaný, Tomáš Munz, Lukáš Kovanda** a **Marek Loužek** (editor sborníku). Předmluvu ke sborníku napsal prezident **Václav Klaus**.

Cena: 70 Kč, 85 stran.

objednávky na www.cep.cz, tel. 222 814 666, e-mail: cep@cep.cz

republiky, nekladu na miskou vah argumenty toho typu, že Lisabonská smlouva vyhovuje socialistickému pojetí bruselské byrokracie a levici vůbec, i když i pro takové tvrzení by bylo možno najít dost dílčích argumentů.

Nebezpečná passarella

Mnohé konkrétní změny, které chce Lisabonská smlouva zavést, jsou totiž natolik nepřijatelné z hlediska (jakékoliv) demokratické instituce (ať již národní či supranacionální, jakou je EU), že samotný výskyt těchto ustanovení, i kdyby byl v jinak jakkoliv „dobře“ napsané smlouvě (což navíc není případ Lisabonu), musí vést nutně k jednoznačnému odmítnutí takového celku.

Jde především o takzvanou překlenovací doložku, známou také pod pojmem *passarelle* (lávka, můstek). Evropská rada, která až dosud svými rozhodnutími přijímala maximálně tak akty orgány společenství, čili sekundární unijní legislativu (převážně směrnice a nařízení), by získala za určitých podmínek (jednomyslné rozhodnutí Evropské rady a souhlasu Evropského parlamentu) právo měnit pravidla pro hlasování v Radě ministrů, tedy přímo zakládající smlouvy a dosáhnout toho, aby Rada ministrů hlasovala kvalifikovanou většinou i tam, kde je až dosud nutná jednomyslnost. To by sice nešlo, pokud by se proti tomu v šestiměsíční lhůtě vyslovil některý z národních parlamentů, jejich explicitní souhlas předem by však potřebný nebyl.

Až dosud je ale třeba k tomu, aby byly převedeny pod většinové hlasování ty oblasti, v nichž mají členské státy právo veta, změnit smlouvy. Po Lisabonu by to potřebné nebylo: změny pravidel podle zakládajících smluv by bylo možno provést hlasováním jednoho z orgánů EU podle těchto smluv zkonstituovaných. Tento takzvaný zjednodušený postup pro přijímání změn (čl. 48.6 a 48.7 Smlouvy o Evropské unii) tak zcela nahrazuje dnešní institut tzv. mezivládní konference, kdy až několik měsíců spolu vládní delegace o změnách v za-

kládajících smlouvách vyjednávají.

Doložka flexibility

Ještě dále pak jde takzvaná zmocňovací doložka, původně nazvaná eufemismem doložka flexibility (čl. 252 Smlouvy o fungování EU). Stávající verze doložky flexibility prý již nepostačují (čl. 308 Smlouvy o Evropském společenství), ačkoliv již dnes stanoví: „Ukáže-li se, že k dosažení některého z cílů Společenství v rámci společného trhu je nezbytná určitá činnost Společenství a tato smlouva mu k tomu neposkytuje nezbytné pravomoci, přijme Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně vhodná opatření.“

Nadále však nemá jít jen o „cíle Společenství v rámci společného trhu“. Rozsah těchto cílů je výrazně rozšířen, a to přesně tak, jak navrhovala již odmítnutá ústavní smlouva. Má jít o „dosažení některého z cílů stanovených smlouvami“.

Jedinou výjimkou má být oblast společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Má jít o takové cíle, které si obvykle kladou (některé) státy – čl. 3.2, 3.3. a 3.5. Smlouvy o EU: „Prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, udržitelný rozvoj Evropy založený na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopné sociálně tržní hospodářství směřující k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku, boj proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, sociální spravedlnost a ochrana, mír, bezpečnost a udržitelný rozvoj této planety, vymýcení chudoby, ochrana lidských práv“ atd...

Sdílení pravomocí

Lisabonská smlouva dále zavádí zcela originální způsob „sdílení pravomocí.“ Jak tedy mají být v EU podle Lisabonské smlouvy sdíleny mezi členskými státy a EU (nový čl. 2c. 2 Smlouvy o EU) natolik významné pravomoci, jakými jsou vnitřní trh, hospodářská, sociální a územní soudržnost, zemědělství a rybolov, životní prostředí, ochrana spotřebitele, doprava, transevropské sí-

tě, energetika, prostor svobody, bezpečnosti a práva?

Nově jde totiž primárně o pravomoci Unie, jak je zcela explicitně zmíněno v prohlášení mezivládní konference týkající se vymezení pravomocí: „Svěřují-li v určité oblasti Smlouvy Unii pravomoc sdílenou s členskými státy, vykonávají členské státy svoji pravomoc v rozsahu, v jakém ji Unie nevykonala nebo se rozhodla ji přestat vykonávat.“

Jinými slovy: „Vy a já sdílíme talíř koláčů. Vy však můžete jíst jen ty koláče, které jsem já ještě nesnědl, nebo které jsem přestal jíst.“ Komu pak ale patří takový talíř koláčů? U sdílených pravomocí tedy přijímá legislativní akty Unie a pak v těchto oblastech již nesmějí vykonávat své pravomoci členské státy (výjimkou je situace, kdy na vyzvání Rady sama Komise navrhne zrušení legislativního aktu).

Jde o naprosto zásadní změnu v chápání pravomocí Unie a členských států. Dnes platí podle článku 5 Smlouvy o ES to, že Společenství jedná v mezích pravomocí svěřených mu Smlouvou a cílů v nich stanovených. V oblastech, které nespádají do jeho výlučné

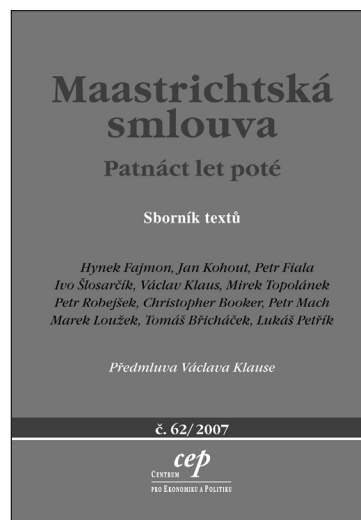
pravomoci, vyvíjí Společenství činnost pouze tehdy a do té míry, pokud sledovaných cílů nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států.

V oblasti nově vznikajících *sdílených pravomocí* budou moci členské státy konat jen v tom rozsahu, v jakém Unie nekonala. Dnes ale platí pravidlo, pole nějž by to mělo být naopak a Unie by měla konat jen tehdy, když cílů nemůže být dosaženo na úrovni členských států.

Kdo se ale ptal na souhlas občanů členských států ještě předtím, než bylo toto ustanovení do Lisabonské smlouvy opsáno z odmítnuté evropské ústavy? Je zřejmé, že při důsledné aplikaci takovýchto novinek, které přinášela ústavní i Lisabonská smlouva, nebude již dlouhou dobu nutno žádnou zásadní změnu smluv přijímat: orgány EU si se vším potřebným vystačí samy a nikdo jim v tom nebude moci zabránit.

Jen stěží je tak možno najít důvod, proč by mělo být možno tuto smlouvu tolerovat či nad ní jen rezignovaně mávnout rukou a nechat ji odsohlásit i druhou komorou našeho Parlamentu. ■

NABÍZÍME

CEP nabízí sborník č. 62/2007 „Maastrichtská smlouva – patnáct let poté“, do něhož přispěli **Hynek Fajmon, Jan Kohout, Petr Fiala, Ivo Šlosarčík, Václav Klaus, Mirek Topolánek, Petr Robejšek, Christopher Booker, Petr Mach, Tomáš Břicháček, Lukáš Petřík** a **Marek Loužek** (editor sborníku). Předmluvu k publikaci napsal prezident **Václav Klaus**.

Cena: 70 Kč, 130 stran.

**objednávky na www.cep.cz
tel. 222 192 406, e-mail: cep@cep.cz**

Na Lisabonské smlouvě nic pozitivního není

Rozhovor CEP s Jiřím Brodským

Jedním z hlavních témat našich dnešních politických soubojů je hlasování o tzv. Lisabonské smlouvě v Senátu Parlamentu ČR. Patříš k odpůrcům tohoto dokumentu, který je nesmírně komplikovaný a rozsáhlý. Přesto, můžeš vyjádřit ty nejpodstatnější výhrady, které k tomuto dokumentu máš a které jsou v rozporu se zájmy ČR a jejích občanů?

Hlavním problémem je, že Lisabonská smlouva je pravým opakem toho, co Evropská unie dnes potřebuje - znepřehledňuje právní řád Evropské unie, razantně prohlubuje deficit demokracie, protože dává více pravomocí nevoleným, posiluje pravomoci EU na úkor členských států, odebírá členským státům právo veta ve více než padesáti oblastech a vzdaluje rozhodování od občanů.

Ustavuje unii, která se fundamentálně liší od té, do které Česká republika v roce 2004 vstoupila - dává této unii vlastní právní subjektivitu nadřazenou členským státům, zavádí funkci předsedy Evropské rady a vytváří podmínky pro vznik diplomatické služby EU s jedním ministrem pro zahraniční politiku. Oslabuje váhu České republiky v rozhodování kvalifikovanou většinou a otevírá prostor k tomu, aby zájmy České republiky byly v EU častěji přehlasovány a oslabovány.

Obsah Lisabonské smlouvy se prakticky neliší od Ústavní smlouvy, kterou odmítli v referendu občané ve Francii a v Nizozemí. A její právní dopady jsou identické s právními dopady Ústavní smlouvy. Samotná geneze Lisabonské smlouvy a průběh její ratifikace vůbec nejsou dobrým svědectvím o tom, jak Evropská unie funguje a u občanů jí na legitimitě zdaleka nepřidávají.

Nalezneš na tzv. Lisabonské smlouvě alespoň nějaká - dílčí - pozitivita?

Je to těžko čitelná a málo srozumitelná smlouva. Nemohu se smířit s argumen-

tem, že občané jí nemusí rozumět a chápat. Potom se ptám, jestli je pro ně dobrá? Já na ní žádná pozitiva nenalézám, kromě toho, že členským státům přiznává právo vystoupit z Unie, kterou zakládá. Byl je to možnost velmi teoretická a já jí netleskám.

Jedním z hlavních argumentů zastánců tohoto dokumentu je tvrzení, že po velkém rozšíření EU o státy střední a východní Evropy je nezbytné přizpůsobit rozhodovací mechanismy a architekturu institucí těmto novým podmínkám tak, aby se rozhodování a chod EU nezastavil. Co říkáš na toto tvrzení a může současná EU dlouhodobě fungovat i bez Lisabonské smlouvy jako doposud?

EU jistě bez Lisabonské smlouvy fungovat může a jsem přesvědčený, že ještě lépe než s ní. EU potřebuje zcela odlišný dokument, který zpřehlední její právní řád, vrátí některé pravomoci na úroveň členských států a nebude založen na ambici pokročit k tomu, aby se Evropská unie podobala státu nebo spíš nadstátu. Je třeba otevřeně říci, že zastánčí Lisabonské smlouvy si další rozšiřování nepřejí, protože chtějí unii, která je stále těsnější a uzavřenější.

Některá naše média se nám snaží namluvit, že jsme „černou ovci“ EU, protože jsme zatím Lisabonskou smlouvou neratifikovali. Nemluví však o Německu, kde ji čeká projednávání před Ústavním soudem, o Polsku, kde ji zatím nepodepsal prezident a samozřejmě o Irsku, kde se jako jediní proti smlouvě vyjádřili občané. Považuješ tlak na opakování referenda v Irsku za korektní a demokratický? Máme tento tlak zvyšovat i my tím, že smlouvu ratifikujeme ještě před opakovaným referendem v Irsku?

Já považuji samotný ratifikační proces, ono poohlížení se po ostatních a ukazování prstem, za velmi nešťastné. Pozapomíná se dnes na to, že když Ústavní soud odmítli

vůli ve Francii a v Nizozemí, sedm členských států EU se rozhodlo, že v ratifikaci nebudou pokračovat. Irští voliči řekli své „NE“ prakticky identickému dokumentu, ratifikace pokračuje a ještě si musí referendum zopakovat, aby se ukázalo, zda se náhodou nezmylili. Podle stejné „logiky“ by se mohla opakovat hlasování ve všech parlamentech těch členských zemí, které Lisabonskou smlouvu již ratifikovaly, v některých případech aniž by měly k dispozici její konsolidované znění ve svém národním jazyce.

Druhé irské referendum, které bude o naprosto totožném dokumentu jako to první, považuji za teatrální a absurdní. V některých zemích je povinné se referenda účastnit, ale je tragédií, když je v referendu povinná, platná a respektovaná pouze jedna odpověď. Jsem přesvědčený, že Česká republika ratifikaci Lisabonské smlouvy před opakovaným referendem v Irsku nedokončí.

Jaké vidíš v ČR možnosti, jak ratifikaci smlouvy ještě zabránit? Měli by např. podat senátoři ještě jednu žalobu k Ústavnímu soudu, vidíš jiné možnosti?

Ústavní soud se nevyjadřoval k tomu, zda je Lisabonská smlouva jako celek v souladu s Ústavou České republiky. Odpověděl na šest dílčích otázek, které mu předložil Senát. Každá instance v ratifikačním procesu má právo požádat Ústavní soud o přezkoumání souladu smlouvy s Ústavou. I v případě, že by Senát smlouvu ratifikoval a spokojil se tak s „eurokonformním“, dílčím nálezem Ústavního soudu, může podle zákona podat stížnost i skupina senátorů. Věřím, že takoví senátoři se najdou.

Málokdo si uvědomuje, že mezinárodní smlouvy v ČR ratifikuje prezident republiky a nikoliv Parlament ČR, který k tomu podle platné Ústavy dává jen své svolení. Vlastní ratifikační by tedy byl až případný podpis prezidenta republiky pod tento dokument. Jako zástupce ředitele zahraničního odboru KPR

by jsi panu prezidentovi doporučil podepsat či nepodepsat tento dokument? Bylo by možné „ustát“ tlak, který by na pana prezidenta v případě jeho nepodpisu nastal?

Prezident republiky není v naší zemi, ani v Evropské unii, zdaleka sám, kdo je proti Lisabonské smlouvě a věřím, že to z ratifikačního procesu u nás i v Evropské unii jednoznačně v následujících měsících vyplyne. Je načase přijmout, že je-li pro ratifikaci Lisabonské smlouvy vyžadován souhlas všech členských států EU, potom stačí, aby ji byl jeden stát odmítnul, a smlouva nebude ratifikována a nevstoupí v platnost. To mělo každému být jasné po irském referendu a ratifikace měla skončit. Prezident republiky má právo, stejně jako někteří další prezidenti členských států EU, svůj podpis pod Lisabonskou smlouvu nepřipojit a dojde-li ratifikační proces tak daleko, moje doporučení bude tohoto práva využít.

Na závěr malé odbočení, jak by si členáři Newsletteru vysvětlil svoji novou úlohu v CEPu a jak se vyvíjí projekt Prague Network?

Stal jsem se členem CEPu a nadále pomáhám se zahraničními kontakty CEPu. Moje úloha ve vznikajícím projektu „Prague Network“ bude koordinovat tento projekt na české straně. Jedná se o platformu, která má umožnit otevřenou, nejednostrannou diskusi o problematice klimatických změn a o opatřeních, která jsou v boji proti údadnému globálnímu oteplování navrhována. Projekt společně s CEPem založil americký Competitive Enterprise Institute a indický Liberty Institute a účastní se ho i další instituce z celého světa. Za několik dní se sejdu s americkými partnery a budeme hovořit o webové stránce a chystaných článkách a studiích. Nečekám od toho institucionalizovanou podobu, ani Al Goreovské kazatelské objíždění konferencí za tučné honoráře. Bude to opravdu spíše „networking“.

Rozhovor vedl Jan Skopec

PROČ ODMÍTNOUT LISABONSKOU SMLOUVU

Lukáš Petřík
politolog

Ve svém příspěvku se nebudu tolik zabývat Lisabonskou smlouvou jako takovou a jejími státoprávními dopady, jako spíše jejími dopady politickými. Případné přijetí Lisabonské smlouvy totiž není nevýhodné pouze pro Českou republiku, ale potenciální vyslovení souhlasu s ratifikací smlouvy ze strany senátorů ODS je nevýhodné i pro Občanskou demokratickou stranu.

Nevýhodná pro ČR

Ve zkratce si jen připomeneme, že Lisabonská smlouva ustavuje novou Evropskou unii s právní subjektivitou a s vlastním unijním občanstvím, kdy občané nové unie budou mít práva a povinnosti zachycené v Listině základních práv, na kterou je ve smlouvě odkaz. Nadřazenost unijního práva je na rozdíl od dřívějšího stavu ve smlouvě stanovena. Lze říci, že s vytvořením principu unijního občanství a práva nadřazeného právu národních států vzniká již minimálně kvazistátní útvar. Různými typy pasarel a doložek flexibility přibývá další atribut státu, tedy pravomoc unie rozhodovat o svých vlastních pravomocích.

Rovněž se ruší pilířový maastrichtský chrám a oblast vnitřní bezpečnosti a justice tak již nespadá do jednomyslného rozhodování. Česká republika může být přehlasována i v tak citlivých otázkách, jako je imigrace a energetika. Nový hlasovací systém nahrává státům jako Francie a Německo, jejichž hlasovací pozici zdvojnásobuje, zatímco pozice ČR se dvakrát zmenšuje.

Občanská demokratická strana vystupovala proti ve Francii a v Nizozemí zamítnuté evropské ústavě, s níž se v 96 % shoduje Lisabonská smlouva. Že se jedná téměř o identický dokument, přiznal i předseda

ústavního konventu Valéry Giscard d'Estaing a potvrdila to i Angela Merkelová v dopise hlavám členských států z doby německého předsednictví. Pokud shrneme vyznění dopisu, tak se v něm Merkelová ptá, zdali by členským státům nevedlo prosadit stejný obsah evropské ústavy jinou formou.

Nevýhodná pro ODS

Smlouva není pouze extrémně špatná pro ČR, ale i pro ODS. ODS platí za Lisabonskou smlouvou obrovskou cenu. Mezi hlavní náklady patří porušování vlastního programu a kongresových usnesení a tím pádem znevěrohodnění strany před svými voliči a členy, zhoršení vztahů se svým otcem zakladatelem, které vedlo až k jeho rezignaci na čestné předsednictví ve straně, a vnitrostranické štěpení, které přispělo ke vzniku nových pravicových subjektů, které budou ODS konkurovat a mohou ji přetáhnout hlasy voličů.

Nakonec i rebelové z ODS hlasující proti vládě uváděli jako hlavní důvod Lisabon. Schválení Lisabonu ve sněmovně tedy vládu nezachránilo, ono ji v posledním důsledku položilo. Vyhrožování lidovců a zelených o případném položení vlády mohlo být z jejich strany pouze bláfováním. Dovolili by si položit vládu v době, kdy tyto strany mají preference na hranici volitelnosti do sněmovny? Položili by ji v době milovaného českého předsednictví? Černý Petr pádu vlády by případně zůstal u nich.

Primárním argumentem pro ODS, proč podpořit Lisabonskou smlouvu, byla hrozba rozpadu koalice ODS, KDU-ČSL a Strany zelených, protože probruselští zelení a lidovci hrozili pádem Topolánkovy vlády. To byl i hlavní argument Jana

Zahradila, kterým přesvědčil dostatek poslanců ODS, aby svými hlasy přispěli k vyslovení souhlasu s ratifikací Lisabonské smlouvy. Šlo tedy o taktický postoj, který měl vést k udržení vlády, ne o podporu smlouvy jako takové (*an sich*). Po pádu vlády však ODS již není tímto vůbec vázána a zdá se, že i šerpa a architekt lisabonského „ano“ v ODS Jan Zahradil nyní vidí, že tento důvod, proč podpořit Lisabon, již neplatí a že ODS nemá žádný racionální důvod schválit tuto smlouvu.

Dalším důvodem pro schválení Lisabonské smlouvy ze strany ODS byla idea případného výměnného obchodu radar za Lisabon. Projekt amerického radaru na našem území je však již mrtvý. Americká administrativa Baracka Obamy v dohledné době tento projekt nepodpo-

*Protože podpořit Lisabon
bez zisku radaru
a když padla i vláda,
to už naprosto postrádá
veškerou logiku.*

ří a v poslanecké sněmovně neexistuje dostatek hlasů ke schválení radarových smluv, dokonce ani ze strany koaličních poslanců (včetně ministra ze Strany zelených Ondřeje Lišky), což byl také důvod, proč byly smlouvy staženy ze sněmovny. Navíc nejčerstvější usnesení kongresu ODS zavazuje upřednostnit bilaterální smlouvy o radaru před Lisabonskou smlouvou.

Obchod radar za Lisabon byl nevýhodný, ale nyní, když umístění radaru je velmi nepravděpodobné, bylo by už úplnou hloupostí podpořit ztrátový obchod, aniž by ODS získala aspoň minimální náhradu.

Zahraniční spojenci

Dalším argumentem pro senátory ODS, proč nepodpořit Lisabonskou smlouvu, je to, že ODS ve spolupráci s britskými konzervativci chystá v europarlamentu ustavit eurorealistickou protifederalistickou frakci, jež bude vystupovat proti vytvoření evropského

superstátu. Bylo by tedy ne-logické, kdyby strana, která chce do této frakce vstoupit, hlasovala pro Lisabonskou smlouvu, která nás posunuje k evropskému superstátu kroky přímo milovými.

Britští konzervativci navíc v případě pravděpodobného vítězství ve volbách do britské dolní sněmovny plánují vypsat referendum, tedy v případě, že nebude ratifikace dokončena ve všech členských státech. Europoslanec Daniel Hannan mi potvrdil, že konzervativci doufají v podporu ODS. Bylo by tedy velmi podivné, kdyby zástupci ODS hlasovali pro Lisabon a bodli tím do zad svého nejvýznamnějšího a nejsilnějšího zahraničního partnera.

Rovněž irští euroskeptici Patricia McKenna a Anthony Coughlan mi potvrdili, že Irsko nesmí zůstat osamoceno, protože by ho před referendem očekával obrovský tlak a tradiční bruselské výhrůžky z izolace. Když senátoři ODS zamítnou Lisabon, seberou také vítr z plachet euroskeptickým subjektům, jako jsou Strana svobodných či Libertas.cz, rovněž vztahy s prezidentem by se mohly výrazně zlepšit.

Pokud ODS ale Lisabon podpoří, hrozí jí možný odchod další části členů, kteří doposud se svým odchodem váhali a čekali na rozhodnutí Senátu. Zlepšení vztahů s prezidentem to v žádném případě také neprospěje. Euroskeptické subjekty pak odčerpají ODS část hlasů, a i kdyby se jednalo pouze o minimum procent, tato procenta by ve vyrovnaném volebním klání mezi ODS a ČSSD mohla nakonec přispět k vítězství ČSSD.

Senátoři ODS by tedy měli Lisabonskou smlouvu odmítnout, když už ne ze zásadových postojů dlouhodobé obhajoby programu ODS a obrany národních zájmů, tak alespoň z prosté politické nevýhodnosti Lisabonské smlouvy pro svou vlastní stranu. Protože podpořit Lisabon bez zisku radaru a když padla i vláda, to už naprosto postrádá veškerou logiku. ■